

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 89/21
V Lucemburku dne 21. května 2021

Usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ve věci C-121/21 R
Česká republika v. Polsko

Polsko musí bezodkladně pozastavit těžbu hnědého uhlí v dole Turów

*Skutkové a právní důvody uplatněné Českou republikou odůvodňují nařízení požadovaného
předběžného opatření*

Hnědouhelny povrchový důl Turów se nachází na polském území v blízkosti hranic s Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Příslušné polské orgány vydaly v roce 1994 společnosti PGE Elektrownia Bełchatów S. A., nyní PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. (dále jen „provozovatel“), koncesi na těžební činnost v tomto dole až do 30. dubna 2020.

Na základě polského zákona z roku 2008¹ může být platnost koncese na těžbu hnědého uhlí jednorázově prodloužena až o 6 let bez posouzení vlivů na životní prostředí, je-li toto prodloužení odůvodněno racionální správou ložiska a aniž se rozšíří působnost koncese.

Dne 24. října 2019 podal provozovatel žádost o prodloužení této koncese o 6 let. Dne 21. ledna 2020 vydal Regionální ředitel ochrany životního prostředí ve Vratislavi rozhodnutí o environmentálních podmínkách pro záměr spočívající v pokračování těžby hnědouhelného ložiska Turów do roku 2044 (dále jen „rozhodnutí EIA“) a dne 23. ledna 2020 prohlásil toto rozhodnutí za okamžitě vykonatelné. Dne 24. ledna 2020 přiložil provozovatel k žádosti o prodloužení koncese na těžební činnost, podané v roce 2019, rozhodnutí EIA. Rozhodnutím ze dne 20. března 2020 udělil polský ministr klimatu povolení k těžbě hnědého uhlí do roku 2026.

Česká republika, podle níž Polsko udělením tohoto povolení porušilo v několika ohledech unijní právo, předložila věc dne 30. září 2020 Evropské komisi². Dne 17. prosince 2020 vydala Komise odůvodněné stanovisko, ve kterém Polsku vytkla, že se v mnoha ohledech dopustilo porušení unijního práva. Komise zejména shledala, že přijetím ustanovení, které umožňuje prodloužit povolení k těžbě hnědého uhlí až o 6 let bez posouzení vlivů na životní prostředí, porušilo Polsko směrnici o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“)³.

Česká republika, podle níž se Polsko dopustilo porušení unijního práva⁴, podala dne 26. února 2021 k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti⁵.

¹ Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zákon o poskytování informací o životním prostředí a jeho ochraně, účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí a posuzování vlivů na životní prostředí) ze dne 3. října 2008 (Dz. U. částka 199, č. 1227, dále jen „zákon o informacích o životním prostředí“).

² Článek 259 SFEU stanoví, že má-li členský stát za to, že jiný členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smluv, může věc předložit Soudnímu dvoru Evropské unie. Dříve než členský stát podá proti jinému členskému státu žalobu pro údajné nesplnění povinnosti, která pro něj vyplývá ze Smluv, předloží věc Komisi. Komise vydá odůvodněné stanovisko poté, co umožní zúčastněným státům, aby si navzájem předložily písemná i ústní vyjádření.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2014, L 124, s. 1).

⁴ Shora uvedené směrnice EIA, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. 2000, L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím

Česká republika se domáhala, aby Soudní dvůr až do vyhlášení rozsudku, jímž bude skončeno řízení ve věci C-121/21 (dále jen „konečný rozsudek“), nařídil Polsku v rámci řízení o předběžných opatřeních bezodkladné pozastavení těžby hnědého uhlí v dole Turów.

V souladu s judikaturou Soudního dvora může soudce rozhodující o předběžných opatřeních naříditi taková předběžná opatření jen tehdy, pokud je 1) prokázáno, že jejich nařízení je *prima facie* odůvodněno skutkově i právně (*fumus boni juris*), a 2) pokud jsou tato opatření naléhavá v tom smyslu, že k zabránění vážné a nenapravitelné újmy na zájmech navrhovatele je nezbytné, aby byla nařízena a vyvolávala účinky ještě před konečným rozhodnutím. Soudce příslušný pro rozhodování o takových návrzích rovněž musí tam, kde je to vhodné, zvážit dotčené zájmy.

Dnešním usnesením místopředsedkyně Soudního dvora paní Rosario Silva de Lapuerta tomuto návrhu České republiky vyhověla s platností do vyhlášení konečného rozsudku.

Pokud jde zaprvé o podmínku *fumus boni juris*, místopředsedkyně zdůraznila, že nelze *prima facie* vyloučit, že polská právní úprava porušuje požadavky vyplývající ze směrnice EIA, podle níž v podstatě platí, že rozšíření záměru povrchové těžby musí být podrobeno posouzení vlivů na životní prostředí či přinejmenším musí vést k předběžnému ověření nutnosti takového posouzení. Argumenty předložené Českou republikou se tedy jeví *prima facie* tak, že nejsou zcela neopodstatněné. Podmínka *fumus boni juris* je tudíž splněna.

Pokud jde zadruhé o podmínku naléhavosti, místopředsedkyně poznamenala, že je dostatečně pravděpodobné, že pokračování těžby hnědého uhlí v dole Turów až do vyhlášení konečného rozsudku by mohlo mít negativní dopad na hladinu podzemních vod nacházejících se na českém území. Tato těžební činnost totiž způsobuje nepřetržitý odtok značného objemu vody z českého území na území polské, v důsledku čehož dochází k nepochybnému zhoršování stavu hladiny podzemních vod na českém území, jež může ohrozit dodávky pitné vody pro obyvatele závislé na dotčených vodních útvech. Místopředsedkyně dovodila, že taková újma je újmou vážnou. O riziku nadměrného odtoku podzemních vod nacházejících se na českém území v důsledku pokračování této činnosti mimoto svědčí skutečnost, že Polsko přijalo rozsáhlé nápravné opatření, a sice výstavbu protifiltrační stěny, zejména za účelem omezení negativních vlivů vyplývajících z této činnosti pro životní prostředí. Výstavba této stěny však bude dokončena až v průběhu roku 2023. Místopředsedkyně dále připomněla, že újma na životním prostředí a lidském zdraví je v zásadě nevratná, neboť porušení takovýchto zájmů nejčastěji nelze vzhledem k jejich povaze zpětně odstranit. Tak tomu je podle všeho i v projednávané věci, neboť jakmile dojde ke zhoršení stavu hladiny podzemních vod a nastanou četné důsledky spojené s absencí dodávek pitné vody pro dotčené obyvatele, nebude je již možné později napravit, a to ani v případě, že by žalobě České republiky ve věci samé bylo vyhověno. Konečně je třeba brát v úvahu zásadu obezřetnosti, která je jedním ze základů politiky vysoké úrovně ochrany prováděné Uníí v oblasti životního prostředí. Za těchto podmínek místopředsedkyně konstatovala, že se podmínka naléhavosti jeví být splněna.

Zatřetí místopředsedkyně zkoumala, zda si vážení zájmů žádá nařízení požadovaného předběžného opatření. Co se týče zejména tvrzení Polska, že by nařízení požadovaného předběžného opatření způsobilo nevratné zastavení elektrárny Turów z důvodu její technologické koncepce, místopředsedkyně konstatovala, že Polsko toto tvrzení nedoložilo, a že i když může mít náhlá nedostupnost některé elektrárny negativní dopady, jsou správci elektrické sítě schopni vyvážit elektrickou síť a nedostupnost elektrárny takto vyrovnat. Polsko tedy dostatečně neprokázalo, že by pozastavení těžby hnědého uhlí v dole Turów znamenalo skutečné ohrožení jeho energetické bezpečnosti, dodávek elektrické energie polským spotřebitelům či přeshraničního obchodu s elektrickou energií. Rovněž údajná újma, na niž poukazuje Polsko a která je spojena s nemožností provést významné projekty a investice v oblasti energetiky, každopádně nemůže převážit nad úvahami spojenými s životním prostředím a lidským zdravím. Konečně

o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS (Úř. věst. 2003, L 41, s. 26; Zvl. vyd. 15/07, s. 375), jakož i zásady loajální spolupráce podle čl. 4 odst. 3 SEU.

⁵ Věc [C-121/21](#). Stává se velmi zřídka, že některý členský stát podá žalobu pro nesplnění povinnosti proti jinému členskému státu. Tato žaloba je v pořadí devátou za dobu existence Soudního dvora (k prvním šesti viz tiskovou zprávu [č. 131/12](#), k sedmé viz tiskovou zprávu [č. 75/19](#) a k osmé tiskovou zprávu [č. 9/20](#)).

socioekonomická újma, na niž poukazuje Polsko a která je spojena s rušením pracovních míst pracovníků dolu a elektrárny Turów a zaměstnanců subdodavatelských podniků, je především újmou finanční povahy, která nemůže být až na výjimečné okolnosti považována za nenapravitelnou, jelikož peněžitá náhrada může zpravidla navrátit poškozenou osobu do situace předcházející vzniku této újmy.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr vydá konečný rozsudek ve věci samé později. Usnesení o předběžných opatřeních nepředjímá výsledek hlavního řízení.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotýčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) usnesení se zveřejňuje na internetové stránce CURIA.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki 📞 (+352) 4303 5499